

LOČILA PRI PREMEM GOVORU

Premi govor je vrsta poročanega govora, pri katerem ponovimo, kaj je nekdo rekel. Kar je oseba povedala, zapišemo v narekovaje, dodamo pa spremni stavek. Poglejmo si nekaj primerov.

Mama je rekla: »Pojdi v kopalnico in si umij zobe.«

»Zakaj te včeraj ni bilo v šoli?« je vprašala učiteljica.

Brat je rekel: »Danes bom igral košarko,« in odšel na vrt.

Kaj opaziš? **Dobesedni navedek**, torej besedilo v narekovajih, lahko stoji na začetku, na koncu ali pa v sredini povedi. V **sprememnem stavku** dodamo informacijo o tem, kdo je nekaj povedal. Zelo pozorni moramo biti na to, kako v teh primerih postavljamo ločila. Če **spremeni stavek** stoji **na začetku povedi**, ga od dobesednega navedka ločilo z **dvopičjem**.

Profesor je vprašal: »Kdo je izumil ladijski vijak?«

Če spremni stavek stoji na **koncu povedi**, je ločilo odvisno od dobesednega navedka. Če je dobesedni navedek v **povednem naklonu**, gre torej za trdilne stavke, za navedkom pišemo **vejico**. Pri **vprašalnih povedih** pišemo **vprašaj**, pri **vzkličnih** pa **klicaj**. Poglejmo si tri primere.

»Jutri se pouk začne ob 8. uri,« je dejala učiteljica.

»Koliko je ura?« je vprašala Monika.

»Pospravi igrače!« je ukazala mama.

Zapomni si: če je spremni stavek v povednem naklonu, za njim pišemo vejico. Pri vprašalnih povedih pišemo vprašaj, pri vzkličnih pa klicaj.

Spremni stavek pa lahko stoji tudi med obema deloma dobesednega navedka, torej **v sredini**. Kadar spremni stavek stoji med obema deloma dobesednega navedka, vejico pišemo **za prvim delom dobesednega navedka** (pred narekovajem) in **za spremnim stavkom**. Poglejmo si dva primera.

»In kdo,« je vprašal profesor, »je izumil ladijski vijak?«

»Danes,« je začela učiteljica, »pišemo test iz matematike.«

Poglejmo si še en primer. Prememu govoru lahko sledi **še kakšen stavek**. V tem primeru veljajo pravila za stavo ločil pri premem govoru. Poglejmo si nekaj primerov.

Mama je vprašala: »Zakaj nisi naredil domače naloge?« in jezno pogledala.

Učiteljica je rekla: »Danes imate prost dan,« in zapustila učilnico.

Brat je vzkliknil: »Juhu, počitnice imamo!« in veselo poskočil.

Kot vidiš, veljajo **enaka pravila**, kot smo jih že spoznali. Pri trdilnih povedih pišemo vejico, pri vprašalnih vprašaj, pri vzkličnih pa klicaj.

PAZI!

Včasih ponovimo samo **delček tega**, kar je nekdo povedal. Če se dobesedni navedek **navezuje na spremni stavek** oz. je del njega, **dvopičja** med njima **ne pišemo**. Prav tako moramo biti pozorni na stavo končnega ločila. Če ponovimo samo del tega, kar je nekdo sporočil, končno ločilo **postavimo za narekovaji**. Če pa ima dobesedni navedek **obliko povedi** (ponovimo torej vse, kar smo slišali), končno ločilo pišemo **pred narekovaji**. Pomagaš si lahko tako, da razmisliš, **ali ločilo »pripada« dobesednemu navedku ali ne**. Poglejmo si nekaj primerov.

Oče je prišel v hišo in povedal: »Danes gremo v trgovino po nove zimske škornje.«

Oče je prišel v hišo in povedal, da gremo danes »v trgovino po nove zimske škornje«.

Preiskovalni so sporočili: »Območje je še vedno nevarno, zato se mu izogibajte.«

Preiskovalci so sporočili, da je območje »še vedno nevarno, zato se mu izogibajte«.

Kaj opaziš? V prvem in tretjem primeru ima dobesedni navedek **obliko povedi**. Kot smo se naučili, ga od spremnega stavka **ločimo z dvopičjem**, končno

ločilo pa pišemo **pred narekovaji**. V drugem in četrtem primeru pa se dobesedni navedek navezuje na spremni stavek. Ker **nima oblike samostojne povedi**, ga od spremnega stavka **ne ločimo z dvopičjem**, začnemo z **malo začetnico**, končno ločilo pa pišemo **za narekovaji**.

Zapomni si: če je dobesedni navedek del spremnega stavka oz. nima oblike povedi, dvopičja ne pišemo, začnemo z malo začetnico, končno ločilo pa stoji za narekovaji.

VAJE

Vstavi ustrezna ločila.

Mama je vprašala Kdo od vas še ni jedel kosila

Babica je cel čas ponavljala Kdor prvi pospravi sobo, je najbolj priden

Koliko časa ste porabili za domačo nalogo je vprašala učiteljica

Sosed je vzklinil Bodite že enkrat tiho in zaloputnil z vrati

Danes bomo jedli pečenko je povedala mama

Od jutri naprej je začel učitelj bomo v razredu tiho kot miške

Novinarka je povedala da bo jutri delno oblačno s krajevnimi plohami

Miha je vzkliknil Jutri grem na morje in se široko nasmehnil.

